

בג"ץ 9158/08**בבית המשפט העליון
בשבתו כבית משפט גבוה לצדק****חסן סראיעה**

ע"י ב"כ עו"ד פלר

טלפון : 03-5608185 ; פקס 03-5608165

העותרים

נגד

משרד הפנים

על ידי פרקליטות המדינה,

משרד המשפטים, ירושלים

טלפון : 02-6466395 ; פקס : 02-6467011

המשיב

תגובה מטעם המשיב

1. עניינה של עתירה זו הוא בחמישה עניינים : מתן אפשרות להגשת בקשות למעמד של בני מיעוטים בכל לשכות הדרום ולא רק בבאר שבע ; איחוד מחלקות אשרות בין הפקידויות שיועדו לטפל בבני מיעוטים בלבד לבין שאר הפקידויות ; קבלת פונים בחדר הביטחון ; הקצאת פקידים נוספים לטיפול בבני מיעוטים וקביעת תורים בלשכה בבאר שבע באמצעות מספרי טלפון זמינים ופקס.
2. ביום 9.3.09 נשלחה לב"כ העותר עמדת המשיב כפי שבאה לידי ביטוי במכתבה של עו"ד אדרי (מיום 17.2.09) המתייחס לטענות השונות המועלות בעתירה.
העתק מכתבה של עו"ד אדרי מיום 17.2.09 מצורף כנספח מש/1.
3. בעקבות מכתבה של עו"ד אדרי מיום 17.2.09, נצטמצמה עד מאוד יריעת המחלוקת וב"כ העותר מסר לח"מ כי זו מתמקדת כעת בענין אחד הוא חלוקת הטיפול במבקשי המעמד בין פקידי משרד הפנים. על חלוקת הטיפול וטעמיה נבקש להרחיב להלן.

4. בלשכת משרד הפנים בבאר שבע קיימים שני חללים למתן שירות.

בחלל הראשון, הגדול מבין השניים, ניתן השירות למי שהגיש בקשה בענייני מרשם אוכלוסין (כגון חידוש דרכון, קבלת תעודת זהות, תיקון רישום וכיוצא באלה). בחלל זה ניתן מדי יום שירות ל-1500-900 פונים באמצעות 6-8 (בהתאם לאיוש היומי) עמדות שירות.

כל אחת מהעמדות בחלל זה התמחתה במתן שירות מסוים מבין מכלול השירותים הניתנים במסגרת מרשם האוכלוסין: ישנן שתי עמדות לשירות מהיר, הקולטות בקשות פשוטות ושאר העמדות מיעודות לקליטת בקשות מורכבות יותר.

בחלל זה, בו מתבצע נתח מרכזי ממתן השירות – כאמור, בין 900 ל-1500 פניות מדי יום – מתבצעת החלוקה בין עמדות השירות העוסקות בסוג הבקשה שהגיש המבקש – באופן רנדומאלי על פי מועד ההגעה.

5. החלל השני – וכלפיו מופנות טענות העותר – עוסק במתן רישיונות לשהייה ולעבודה בישראל. לרבות רישיונות למעמד מכוח בקשות לאיחוד משפחות. בחלל זה מטופלות מדי יום כ-60 פניות.

בחלל זה יושבים שני צוותים וכל צוות מונה שני פקידים. החלוקה בין הצוותים הינה נושאית, כשכל צוות עבר הדרכה והכשרה לשם התמחות בנושאים מסוימים.

בהתאם לכך, צוות 1 מתמחה בזיהוי תופעת הביגמיה, בדיקת מרכז חיים בישראל, ובדיקות גורמים (שב"כ ומטא"ר).

צוות 2 מתמחה בטיפול בשהייה בלתי חוקית, אימותי מסמכים מחו"ל ובדיקת כנות קשר וחיים משותפים.

יודגש כי הלאום של בן הזוג המקומי – אינו הקריטריון לחלוקת העבודה בין הצוותים השונים אלא ארץ מוצאו של בן הזוג הזר. בהתאם לכך, מי ששייך, למשל, לאוכלוסייה הערבית ומבקש מעמד בארץ עבור בת זוגתו שמוצאה ממדינה אירופאית יקבל את השירות על ידי צוות 2 ולא צוות 1.

6. החלוקה הנושאית לצוותים נובעת מן הצורך בהתמקצעות פקידי משרד הפנים בנושאים המורכבים השונים ומתוך תפישה כי התמקצעות זו הינה ערובה למתן טיפול מקצועי. הכשרת הפקידים והתמחותם בטיפול בבקשות לסוגיהן מביאה לייעול ואף לקיצור משך הטיפול בבקשה המוגשת. כאשר העובד הקולט את הבקשה הנו עובד מקצועי, המכיר ומתמחה בתחום הטיפול בבקשות מסוג זה, הרי שבידו ליתן טיפול מידי כבר בעת

קליטת הבקשה הראשונית, ולעדכן את המבקש באופן מייד באם נדרשות השלמות, הבהרות וכיוצא בזה, דבר שיש בו כדי לקצר באופן משמעותי את התהליך.

נציין כי מתן שירות מקצועי הינו אינטרס ציבורי כבד משקל, שכן טיפול שאינו מקצועי עלול להביא להארכת משך נתינתו ואף לקבלת החלטות שגויות בסיומו.

7. החלוקה הנושאית מבטאת דגשים שונים בהליך המקצועי, הנובעים בעיקרם מארץ מוצאו של בן הזוג הזר.

כך למשל, כאשר בן הזוג הזר הינו תושב האזור יש מקום לבחינה מדוקדקת יותר של קיום מרכז חיים בישראל, בדיקות גורמי הביטחון וכיוצא באלה.

כאשר בן הזוג הזר מגיע ממדינה מערבית באופיה, פוחת הצורך בבדיקות אלה ועולה הצורך בבדיקות אחרות דוגמת אימות מסמכים, כנות קשר וכיוצא באלה.

למותר לציין כי החלוקה הנושאית מצריכה גם תהליך הכשרה ממושך המותאם לתחומי ההתמקצעות השונים. כך, תהליך ההכשרה של הצוות הנוכחי התפרש על פני למעלה משנה והוא כלל עבודה בצמידות לפקידה ותיקה ומנוסה שבינתיים עברה לתפקיד אחר. נוסף על כך, יצויין כי לאור אופיים של הדגשים השונים, ישנו משקל גדול אף לניסיון שצוברים אנשי המקצוע השונים, בתחומי התמקצעותם.

8. המסקנה העולה מן האמור היא כי קריטריון ענייני שיסודו בתהליכים המקצועיים השונים הנדרשים בהתאם לארץ מוצאו של בן הזוג הזר – הוא שהביא לחלוקה הפנימית של העבודה בקרב הצוותים העוסקים בענייני אשרות.

חלוקה פנימית זו נועדה להבטיח את התמקצעות הפקידים, כשהתמקצעות זו מבטיחה מתן שירות איכותי בזמן הקצר ביותר.

9. המסקנה העולה מן האמור היא כי השיקול שהנחה את משרד הפנים בחלוקת העבודה הפנימית בין הצוותים העוסקים במתן אשרות הינו שיקול ענייני ומקצועי. שיקול זה עיוור לזהות בן הזוג המקומי המבקש את האשרה אך נותן משקל לארץ המוצא של בן הזוג הזר, שכן הדגשים בתהליך המקצועי של מתן אשרה – ובעיקר הסוגיות המקצועיות בהן נדרשת התעמקות – מושפעים מזהות זו.

יחד עם זאת, המשיבים מודעים לכך כי בקשת מעמד בישראל מכוח נישואין לתושב האזור שכחה בעיקר בקרב האוכלוסייה הערבית, ולכן מבחינת מראית פני הדברים עלולה להיווצר תחושה כאילו הקריטריון לחלוקה הינו ארץ הלאום של בן הזוג המקומי.

10. נוכח הפגיעה במראית פני הדברים, החליט ביום 19/1/2010 ראש רשות האוכלוסין ההגירה ומעברי הגבול (להלן: "הרשות") כי תבוטל כל חלוקה בקביעת התורים ובקליטת בקשות ראשונות למעמד במסגרת ההליך המדורג. כן הוחלט כי יושמטו כל הסממנים המצביעים לכאורה על הבחנה או אפליה לכאורה, אף כי נעשו שלא במתכוון, וכל אמירה שיש בה להצביע על הבחנה כאמור – תרד.

יובהר כי המשך הטיפול בבקשה יבוצע בהתאם לשיקולים מקצועיים, שפת המוזמן, אופי ומורכבות הבקשה ויכולות עובדי הלשכה.

החלטה זו תיכנס לתוקפה לאחר תקופת היערכות של שישה חודשים.

סיכום הדין מיום 11.1.10 כפי שעולה ממכתבו של מנהל אגף בכיר לשכות רשות האוכלוסין מצורף כנספח מ/ש/2.

11. לאור האמור סבורים המשיבים כי דין העתירה דן להידחות.

12. העובדות האמורות בתגובה זו נתמכים בתצהיריהם של מנהל אגף לשכות במטה הרשות ושל מנהל מרחב דרום ברשות.

ד' שבט תשי"ע

19 ינואר 2010

חני אנפק
סגנית בכירה א' לפרקליט המדינה

תצהיר

1. אני הח"מ, אליעזר קוקוס, מ"ז 055016489, לאחר שהוזהרתי שעלי להצהיר את האמת וכי אם לא אעשה כן אהיה צפוי/ה לעונשים הקבועים בחוק, מצהיר/ה כדלקמן:
2. אני מכהנת בתפקיד מנהל מרחב דרום ואזור ג"ע.
3. תצהירי זה ניתן לתמיכה בסעיפים 4-5 לתגובה מטעם המשיבים בבג"ץ 9158/08.
3. העובדות המופיעות בסעיפים אלו לתגובה ידועות לי מתוקף תפקידי והינן אמת למיטב ידיעתי.
4. אני מצהיר/ה כי זה שמי, זו חתימתי ותוכן תצהירי אמת.

אליעזר קוקוס
מנהל מרחב דרום

אישור

אני הח"מ, משה יעקובי, עו"ד, מאשר(ת) בזאת כי ביום 19.10 הופיעה בפני אליעזר קוקוס, מ"ז 055016489, המוכר/ת לי אישית ואחרי שהוזהרתי אותו/ה כי עליו/ה להצהיר אמת, וכי י/תהיה צפוי/ה לעונשים הקבועים בחוק אם לא י/תעשה כן, אישר/ה את נכונות הצהרתו/ה הנ"ל וחתם/מה עליה.

עו"ד תהילה שחן פייגין

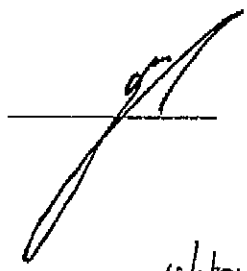
מ.ר. 26723

עו"ד,

57/10/19

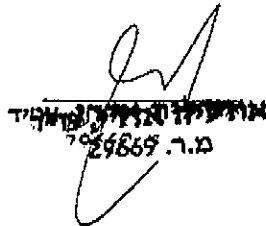
תצהיר

1. אני הח"מ, יאיר גל מ"ז 053141096 לאחר שהוזהרתי שעלי להצהיר את האמת וכי אם לא אעשה כן אהיה צפוי/ה לעונשים הקבועים בחוק, מצהיר/ה כדלקמן:
2. אני מכהנת בתפקיד מנהל מטה
3. תצהירי זה ניתן לתמיכה בסעיפים 12-6 לתגובה מטעם המשיבים בבג"ץ 9158/08. העובדות המופיעות בסעיפים אלו לתגובה ידועות לי מתוקף תפקידי והינן אמת למיטב ידיעתי.
4. אני מצהיר/ה כי זה שמי, זו חתימתי ותוכן תצהירי אמת.

אישור

אני הח"מ, אנוכי ר. יצחק ע"י, מאשר(ת) בזאת כי ביום 18/1/2019 הופיע/ה בפני המזכיר/ת המוכר/ת לי אישית ואחרי שהוזהרתי אות/ה כי עלי/ה להצהיר אמת, וכי מתהיה צפוי/ה לעונשים הקבועים בחוק אם לא מתעשה כן, אישר/ה את נכונות הצהרת/ה הנכיל וחתם/מה עליה.

אודיעה/ה מ.ר. 29869

9.3.08
1/עד

Ministry of Interior
Population Immigration and
Border Authority

מדינת ישראל
State Of Israel

בס"ד
משרד הפנים
רשות האוכלוסין, ההגירה
ומעברי הגבול

Office Of The Legal Adviser

לשכת היועץ המשפטי

כ"ג בשבט התשס"ט
17 בפברואר 2009
מרא. 2009-1246

אל
הגב' חני אופק,
מח' בג"צים
שלום רב,

הנדון: בג"ץ 9158/09 חסן סראיעה

שלושה ראשים לעתירה שבנדון, לחלן התייחסותי בנפרד לכל אחד מהם:

1. מתן אפשרות להגשת בקשות למעמד של בני מיעוטים בכל לשכות הדרום ולא רק בבאר שבע: מבירור מול מנהל מרחב דרום, מר יצחק קיקוס, עולה כי ניתן להגיש בקשות למעמד של כלל אוכלוסיית הדרום, לרבות בני מיעוטים, בכלל לשכות הדרום בהתאם לכתובת המבקש. כן נמסר כי הבקשות תטופלנה באותן הלשכות. אגב, אף העותר 1 עצמו מטופל בלשכת האם ע"פ מענו – היא הלשכה באילת. בנוגע לשאר המקרים המפורטים בעתירה או מנועים מלהתייחס, וזאת בהעדר יפוי כוח ובשל הגנה על פרטיותם.
2. איחוד במחלקת אשרות בין הפקידות שיועדו לטיפול בבני מיעוטים בלבד לבין שאר הפקידות: אמנם, בעבר יוחדו בלשכה בבאר שבע פקידים הדוברים ערבית לשם טיפול במבקשים דוברי הערבית ע"מ להקל דווקא על הפונים. עם זאת, לדברי מנהל מרחב הדרום החל מתאריך 1.1.09 אוחד הטיפול וכעת כלל הפקידים מטפלים בכלל הפונים. נוכח האמור נראה כי נשמט הבסיס לעד זה בעתירה.
3. קבלת פונים בחדר הביטחון: ע"פ אישור של מנהל קריית הממשלה בבאר שבע אין כל מניעה להשתמש במרחב המוגן כמשרד. לפיכך עמדתנו היא כי דין הטענה להידחות. ביחס לטענה בדבר הפניית בני המיעוטים לטיפול בחזר הביטחון הרי שבהתאם לאמור לעיל, כעת יתקבלו בחזר זה כלל הפונים. יצוין כי הממתינים לתורם במרחב המוגן יכולים לשבת באולם הקבלה עד למועד קבלתם.
4. הקצאת פקידים נוספים לטיפול בבני מיעוטים: לא נמצא בעתירה בסיס לטענה בדבר הצורך בהקצאת פקידים כאמור, לא צורך ולו מקרה אחד שיצביע על הצורך הנטען ולנו לא מוכרות תלויות בעניין זה ולפיכך אינני מוצאת מקום להתייחס לטענה זו. יתירה מכך, ההתייחסות בעתירה לצורך בהקצאת פקידים נוספים מתבססת על ההפרדה במחלקת אשרות. משכך, נוכח איחוד המחלקה כאמור לעיל, נשמט הבסיס לטענה זו.
5. קביעת תורים בלשכה בבאר שבע באמצעות מסי' טלפון ומיניס, דואר ופקס: מבירור מול מנהל מרחב דרום עולה כי ניתן להזמין תור באמצעות טלפון, פקס או טופס בירור. עוד טוען מנהל המרחב כי לא נשמעה כל טענה בנושא זה וכי כיום המבקשים לתאם תור מוזמנים בתוך שבוע מקסימום. גם לעתירה עצמה לא צורפה כל ראיה בדבר בעיות בהזמנת תור ללשכה בבאר שבע. הנספחים שצורפו בעתירה בהתייחס לראש זה של העתירה (סעיף 10; 8/ע) אינם מלמדים על קשיים בהזמנת תור ואינם אלא פניות ראשוניות באמצעות הפקס, בהתאם לאמור לעיל ולא הוכח כי לא טופלו.

לאור כל האמור לעיל עמדתנו היא כי דין העתירה להידחות בין מחמת העדר עילה ובין לגופה. עם זאת, במידה ותוצגנה בפנינו ראיות המבטחות את הטענות המפורטות בעתירה, נשמח לבודקן וליתן תגובה מעודכנת בהתאם.

בברכה
אודליה אדרי, עו"ד
לשכה משפטית

רח' מסילת ישרים 6, בית מבטחים ירושלים 94584 טלפון: 02-6294723 פקס: 02-6294836

כתובת האתר: www.moin.gov.il

2/24

Ministry of Interior
Director of Population
Immigration and Border
Authority

משרד הפנים
רשות האוכלוסין, ההגירה ומעברי
הגבול
אגף הלשכות

מדינת ישראל
State Of Israel

ג' בשבט התשי"ע
18 בינואר 2010

או. 2010-1777

לכבוד
מר אמנון בן עמי
מנכ"ל רשות האוכלוסין וההגירה ומעברי הגבול

הנדון: אפליה לכאורה בתור להליך מדורג בלשכות / בג"צ 9158/08

בתאריך 11/1/2010 התקיים דיון בנדון בדיון השתתפו:

גב' סבין חדד
עו"ד אודליה אדרי
גב' אלינור רשתי
גב' יהודית דובינקי
גב' ציפי בניטה
גב' דינה אדלהייט
גב' ראומה דינר
מר סעיד נבואני
מר אבי לקח

רקע:

1. הוגשה עתירה נגד לשכת ב"ש בגין אפליה לכאורה במתן שירות קביעת תורים לאוכלוסיית בני מיעוטים לעומת אוכלוסיה אחרת. כמו כן התקשורת ערכה בדיקה בנדון בלשכות באר שבע, נתניה ורמלה. הועלו טענות כי בני מיעוטים ממתנינים לתור חודשים ואחרים 3 שבועות.

2. עו"ד אודליה הציגה את הסוגיה

א. האגודה לזכויות האזרח הגישה עתירה לבג"ץ נגד מחלקת אשרות בלשכה בבאר שבע, הטענה שעלתה בעתירה היא כי קיימת הבחנה בין יהודים לערבים הן בקביעת תורים, הן בקליטת בקשות למעמד והן במקומות ההמתנה של קבלת הקהל, דבר שיש בו, כך נטען, אלמנט של גזענות.
ב. מיד לאחר הגשת העתירה בוטלה החלוקה בקבלת הקהל שהיתה בעבר לפי אופי הבקשה וכעת קבלת הקהל של בקשות למעמד עבור יוצאי מדינות ערב ואזורי סיכון הועבר מחדר הביטחון לחדר קבלת הקהל הכללי.

3. מטרת הדיון: לגבש מענה לעתירת בג"צ לאישור מנכ"ל הרשות ולהמליץ על דרכי פעולה בהתאם.

4. הדיון: מנהלי הלשכות שהשתתפו בדיון הציגו את המצב בלשכותיהם ואת המלצותיהם לשיפור השירות.

סיכום – אבי לקח

5. השירות שניתן בלשכות רשות האוכלוסין לקהל הרחב הוא מגוון מאוד, מורכב ויש בו שונות רבה, בין היתר בשל אופי הבקשות והדרישות המיוחדות של כל אוכלוסיה ואוכלוסיה במדינת ישראל.

6. הדבר נכון במיוחד בטיפול בבקשות לאשרות ומעמד עבור זרים ממדינות שונות לרבות בבקשות עבור זרים תושבי האזור וארצות ערב.

7. מתן שירות כה מגוון מחייב התמחויות, ידיעת השפה ויצירת תורים בהתאם, במטרה לתת שירות יעיל וזמין לקהל הרחב כפי שנעשה בכל ארגון נתן שירות.

8. עם זאת ניתן ליצור אחדות בלשכות המטפלות בהליך המדורג, בקביעת התורים ובקליטת בקשות הראשונות.

המשך הטיפול בבקשה יבוצע בהתאם לשיקולים מקצועיים, שפת המוזמן אופי ומורכבות הבקשה ויכולות עובדי הלשכה.

9. הוראות ללשכות

א. הנחיה לעניין אחדות התורים בלשכות וקליטת הבקשות הראשונות בהליך המדורג באחריות הח"מ.

ב. רענון בנושא תקשורת – נוהל בנושא מתן ראיונות ו/או תשובות לתקשורת – באחריות גבי סבין חדד.

ג. יושמטו כל הסממנים המצביעים לכאורה על הבחנה או אפליה לכאורה, אף כי נעשו שלא במתכוון וכל אמירה שיש בה להצביע על הבחנה כאמור - תרד.

בכבוד רב

אבי לקח

מנהל אגף בכיר לשכות רשות האוכלוסין
ההגירה ומעברי גבול

תפוצה: רשימת משתתפים